

Országos növényvédelmi előrejelzés a szántóföldi és kertészeti kultúrákban

2026.06.25.

A múlt héten fokozatosan melegedett időjárásunk, olyannyira, hogy az időszak második felére már kánikulai melegre váltott. A minimum hőmérsékletek emelkedtek (12,0-20,5 °C) a korábbiakhoz képest és a legmelegebb órákban már 33,0-35,5 °C-ot is mértünk. A gyakori légmozgás mellett a szárazság sok helyen fokozódott, de pl. az Alföld egyes területei (pl. Csongrád-Csanád vármegye, Jász-Nagykun-Szolnok vármegye) kisebb-nagyobb (meleget és aszályt enyhítő) öntözésben is részesültek (15-30 mm eső). A szórványos záporok, zivatarok néhol jégesőt is hoztak (pl. Zala vármegye).

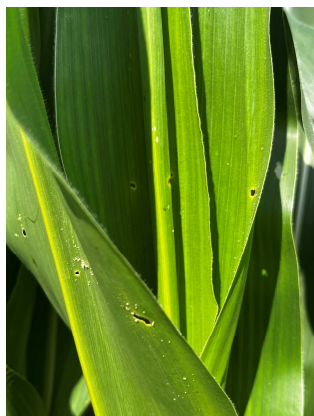
A növényegészségügyi helyzetet az eső jelenléte vagy hiánya határozta meg alapvetően. Míg a csapadékos, párás környezetben a gomba betegségek jutottak kis előnyhöz, addig a száraz területeken inkább az aszály problémája került előtérbe.

GABONAFÉLÉK

A gabonafélék érése folytatódott, az aszályos régiókban a kényszerérés általánossá vált. Szinte mindenütt megkezdődött az őszi- és tavaszi árpa betakarítása, de helyenként már a búzában is végeztek próba vágást. Az őszi búza állományok többsége mostanra már felszáradt, így kórokozók újabb tünetei már nem jellemzőek (legfeljebb egy-egy zöld levélen figyelhetők meg a vöröszrozsda uredo telepei). A vizuális felvételezések alkalmával minimális, legfeljebb észlelési szintű kalászfuzáriózis tüneteket tapasztaltunk.

KUKORICA

A 11-13 leveles kukorica állományokban folytatódott országsszerte a gyapottok bagolylepke és a kukoricamoly rajzása. Míg a **gyapottok bagolylepke** egyedszáma az elmúlt időszakban minimálisra szorult vissza a legtöbb körzetben (1-3 db imágó/4 nap), addig a **kukoricamoly** rajzásában újabb erősödés látszik a fénycsapda fogások alapján (11-13 db imágó/csapda/nap (Komárom-Esztergom-és Zala vármegye). A fertőzött táblákon már megfigyelhető a fiatal lárvák kártétele a növényeken (levél hámozgatás, lyuggatás, ürülék, rágcsálék szemcsék), de a **fertőzöttség gyakorisága (ez ideig!) jóval a kártételi küszöbszint (~10 %) alatti, legfeljebb 1-3 % között alakul** (1-2. fotó). A növényvizsgálatok során a **kárt okozó lárváknak ~70 %-a L2-es stádiumú volt és ~30 %-ban volt tapasztalható az L1-es lárvák jelenléte, hámozgatása** a teljes populációból (3. fotó). Amennyiben marad a múlt hetihez hasonló, meleg időjárás, az imágók számának növekedése, párosodásuk és újabb tojásrakásuk valószínűsíthető, ezért a monokultúrás táblákon (ahol esetlegesen védekezést terveztek) ~1-1,5 hét múlva újabb fertőzöttség felmérés válhat szükségessé a védekezési döntés meghozatalához!

1-2. fotó: Kukoricamoly lárvák kártétele, valamint L2-es lárvák a levélrészben
(Fotó: Tűh A., 2026.06.22.)

3. fotó: Kukoricamoly L2-es lárvája (Fotó: Tüh A., 2026.06.23.)

Folyamatos és már a táblák belsejében is tapasztalható a **vetésfehérítő bogarak** betelepítése, azonban hámozgatásuk a leveleken minimális. A levélzugokban (levélhüvely takarásában) de a levelek felszínén is felerősödött a **levéltetvek** felszaporodása (4. fotó). Egy-egy táblán erős mértékű fellépésük is tapasztalható és amennyiben marad az eddigiekhez hasonló időjárás, további felszaporodásuk várható, mivel a levelek védelmében (ahol a harmat, pára lecsapódik) biztosított számukra a párás mikroklíma. A tenyészőcsúcs esetleges károsodásának megelőzése érdekében tábla szintű ellenőrzésük javasolt!

4. fotó: Levéltetű fertőzés kukorica levelén (Fotó: Tüh A., 2026.06.22.)

Megjelentek az **amerikai kukoricabogár első egyedei** a monokultúrás táblákon (Zala vármegye)! Megfigyelésükhöz a csapdák kihelyezése időszerű!

NAPRAFORGÓ

Napraforgóban a **levéltetvek** és **poloskák** fellépése, kártétele szórványos, egy-egy táblán azonban előfordulhat nagyobb arányú jelenlétük, ezért a tábla szintű felmérésük fontos.

Növénykórtani szempontból nem következett be jelentős változás a múlt héthez képest. Az alsó leveleken továbbra is fellelhetők az **alternáriás levélfoltosság** és a **szeptóriás levélfoltosság** észlelési szintű tünetei (pl. Komárom-Esztergom vármegye).

Napraforgóban a **parlagfű** nagyrészt 14-16 leveles állapotú (60-70 cm magas). A virágbimbós növények aránya ~5% körül alakul, túlnyomó többségben még a vegetatív stádium jellemző.

BURGONYA

Burgonyában a **burgonyabogár** különböző fejlődési alakjai továbbra is jelen vannak, bár a legtöbb esetben történt ellenük legalább egy rovaröltszeres beavatkozás. Ahol nem tették, az állomány szemlézése, és védekezés javasolt.

A csapadékos napokat követő **burgonyavész** fertőzések tünetei sok helyen váltak már láthatóvá az alsó leveleken, de az elmúlt napok meleg, száraz körülményei nem kedveztek a betegség terjedéséhez. A kórokozó fejlődése 30-32 °C feletti hőmérsékleten jelentősen lelassul, de nem puszta el a levélszövetben, ezért ha az előrejelzések csapadékot jósolnak, a megelőző védelem indokolt lehet.

KERTÉSZETI KULTÚRÁK

Szilvában a **szilvamoly** rajzása akadálytalan, csupán egy-egy gyümölcsösben csökkenő az egyedszám. A fertőzött termések már fellelhetők a fákön, hullásuk hamarosan várható. A **keleti gyümölcsmoly** és a **barackmoly** rajzása is szüntelen, bár a barackmoly kártételi jelentősége az alacsonyabb egyedszám miatt lényegesen kisebb. A **levéltetvek** felszaporodása, kártétele változó, de egy-egy ültetvényben erős mértékű fellépésük sem ritka. Az érő gyümölcsök esetében védekezni már nem célszerű ellenük. A **cseresznyelég** rajzása még mindig tart, viszonylag alacsony (csökkenő) egyedszámmal. A késői érésű cseresznye és a meggy kártételi veszélye még jelentős lehet, ezért csapdázásuk folytatása javasolt.

Almában a **szürke-és zöld almalevéltetű** újabb fertőzése nem figyelhető meg, de egy-egy esetben szükség lehet még védelemre.

Az **almamoly** rajzása folyamatos, alacsony de enyhén növekvő egyedszámú. Folyamatos, emelkedő az **almalevél-aknázómoly** és a **lombosfa-fehérmoly** rajzása (100-130 db imágó/csapda/4 nap). Megfigyelésük szükséges.

Megjelentek az **erwíniás betegség** hajtás tünetei almán (5. fotó). A fertőzött hajtások mielőbbi eltávolítása, megsemmisítése és a vágó eszköz fertőtlenítése szükséges, a betegség továbbterjedésének megakadályozása végett.

5. fotó: Erwíniás betegség hajtástünete almán (Fotó: Pintér Imre)

Szőlőben a levelek fertőződése mellett, **megjelentek** a **peronoszpóra** fürt tünetei is az ültetvényekben (Zala vármegye) (6. fotó). A tünetes fürtök sporulálnak, de újabb fertőzésre csak párás, csapadékos körülmények között van esély!

6. fotó: Sporuláló peronoszpóra tünetek szőlőn (Fotó: Tüh A., 2026.06.22.)

Szőlőben a **lisztharmat** tünetei nem, vagy legfeljebb észlelési szinten figyelhetők meg, de a fürtök érzékenysége miatt a megelőző védelem folytatása indokolt.

Egyre kifejezettebbek és könnyebben beazonosíthatók a **fitoplazma tünetei** a fertőzött növényeken. A betegség gyanús tőkék azonnali kivágása, gyökerestől történő eltávolítása indokolt. Több fajtában figyelhető meg idei évben is a **fürtök idő előtti leszáradása**, amely fitoplazma fertőzés következménye is lehet (7. fotó). Ilyen esetben mindig célszerű a tőkén jelentkező tüneteket sorra venni és ha a fitoplazmára utaló tünetek együttesen jelentkeznek (levél kanalasodás, színeződés, rövid ízközűség, merevség stb.), a tőke azonnali eltávolítása szükséges.

7. fotó: Fürt leszáradás szőlőn (Fotó: Tüh A., 2026.06.22.)

Az **amerikai szőlőkabóca** lárvák elleni védelem indokolt és kötelező a fertőzött ültetvényekben, mostanra már az ország szinte teljes területén. A lárvák fejlődése töretlen, de még mindig az L1-L2-es lárvák vannak túlnyomó többségben, a kisebb számban megjelent L3 és L4 lárvák mellett. A védekezés időszerű!

Dióban megjelentek a **fomopszisos és botrioszfériás betegségek** hajtástünetei (8. fotó). A termések csúcsi részén már megfigyelhetők a **barna csúcsi elhalás** (BAN-Brown Epical Necrosis) foltjai, melyek lassú terjedésére számíthatunk (9. fotó).

8. fotó: *Phomopsis* sp., *Botriosphaeria* sp. tünete dió hajtásán (Fotó: Tüh A., 2026.06.23.)

9. fotó: Barna csúcsi elhalás tünete dión (Fotó: Tüh A., 2026.06.23.)

Tüh Annamária
Magyar Növényvédő Mérnöki és
Növényorvosi Kamara

Az előrejelzés a Borsod –Abaúj-Zemplén, Csongrád-Csanád, Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok, Komárom-Esztergom és Zala vármegyei Növényorvosi Kamarák szakembereinek megfigyelései alapján készült.